

לפני כב' רש' בכיר סמאח סאבר מסארווה

בעניין:

מזרחי יעקב, ת"ז *****

ע"י ב"כ עוה"ד אבי שינדלר ו/או אוריה רוזנבלט
מרחוב שמואל הנגיד 1, ת"ד 1191, ירושלים
טלפון: 02-6232312; פקס: 02-6244001

התובע

- נ ג ד -

ממשלת ארצות הברית

מרחוב גרשון אגרון 18, ירושלים, 9419003
פקס: 02-6304070

הנתבעת

היועץ המשפטי לממשלה

ע"י ב"כ עו"ד מפרקליטות מחוז י-ם (אזרחי)
מרחוב מח"ל 7, ת.ד. 49333 מעלות דפנה, ירושלים, 97763
טלפון: 073-3920000; פקס: 02-6468053

מתייצב להליך

תשובה מטעם היועץ המשפטי לממשלה

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 5.5.2020, מתכבד היועץ המשפטי לממשלה להגיש תשובה מטעמו.

ואלה פרטי התשובה:

1. התובע טוען בתגובתו מיום 5.5.2020, כי ביום 31.7.2019 העביר את כתב התביעה למשרד החוץ ומוסיף כי מהאגרת שנשלחה על-ידי הנתבעת עולה כי כתב התביעה נמסר לה.
2. היועץ המשפטי לממשלה פירט בבקשה מטעמו, כי בא-כוח התובע העביר למשרד החוץ את כתב התביעה, אולם כתב התביעה הועבר ללא הזמנה לדין לפי תקנה 18 וטופס 2 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 (להלן: "**התקנות**") בו נקבע כהאי לישנא:

18. בהגשת תובענה שאינה בסדר דין מקוצר, ימסור התובע עם כתב

התביעה מספר הזמנות לדין, כפול ממספר הנתבעים; הזמנה לדין תהא

ערוכה לפי טופס 2. " (הדגשה של הח"מ).

3. כמו כן, התובע בתגובתו לא צירף את העתק כתב התביעה שנמסר למשרד החוץ ועולה כי התובע אינו חולק על כך כי כתב התביעה נמסר ללא הזמנה לדין כנדרש בהתאם לתקנה 18 וטופס 2 לתקנות.

4. יצוין בהקשר זה, כפי שפורט בבקשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה לביטול פסיקתא (שהוגשה ביום 22.3.2020) (להלן: "**הבקשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה**"), כי ביום 26.11.2019, נשלח מכתב משרד החוץ למזכירות בית המשפט בו צוין כי מניסיון העבר, ממשלת ארצות הברית לא תראה עצמה צד להליך בטרם תקבל הזמנה לדין, וזאת כנדרש בהתאם לתקנה 18 לתקנות. בנוסף, נמסר במכתב כי עם קבלת החלטה כאמור, משרד החוץ יפעל להמציא ללא דיחוי את כתב התביעה ואת ההחלטה לשגרירות ארצות הברית (המכתב צורף כנספח ב' לבקשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה).

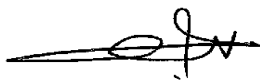
5. על אף הודעת משרד החוץ מיום 26.11.2019, בא-כוח התובע לא המציא לידי משרד החוץ הזמנה לדין לפי סעיף 18 וטופס 2 לתקנות.

6. ודוק, התובע בתגובתו אינו חולק על כך כי עד למועד כתיבת שורות אלו לא המציא לידי משרד החוץ הזמנה לדין לפי סעיף 18 וטופס 2 לתקנות, ובכך לא אפשר למשרד החוץ לבצע את ההמצאה כדין לממשלת ארצות הברית.
7. מהאמור לעיל עולה באופן ברור, כי משרד החוץ לא יכול היה לבצע המצאה כדין לידי ממשלת ארצות הברית בהתאם לתקנה 18 וטופס 2 לתקנות ולפיכך, לא בוצעה ההמצאה כנדרש בתקנה 494 לתקנות וסעיף 13(א) לחוק חסינות מדינות זרות, התשס"ט-2008 (להלן: "חוק חסינות מדינות זרות"), ובנסיבות אלו לא היה מקום לבקשת התובע למתן פסק דין בהעדר הגנה נגד ממשלת ארצות הברית.
8. למען הסדר הטוב יובהר, כי אין די בידיעה קונסטרוקטיבית של המדינה הזרה על קיומו של כתב בי-דין כלשהו, כדי להחליף את דרישת ההמצאה כדין, בהתאם להוראות החוק והתקנות, כפי שפורט לעיל. לאור האמור, העדר המצאת כתב התביעה כנדרש לידי הנתבעת, ממשלת ארצות הברית, מהווה פגם מהותי בהליך, שמצדיק את ביטול הפסיקתא שניתנה במעמד צד אחד, כל זאת, כפי שפורט גם בבקשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה.
9. בהמשך תגובתו, מתייחס התובע לסוגית החסינות מפני סמכות שיפוט וטוען כי בהליך שלפנינו אין חסינות לממשלת ארצות הברית.
10. יובהר, כי היועץ המשפטי לממשלה אינו נוקט עמדה לגופו של הסכסוך בין הצדדים או לעניין תחולתה או העדרה של חסינות ריבון זר במקרה הנדון. עם זאת, יודגש כי סעיף 14 לחוק חסינות מדינות זרות קובע כדלהלן: **"הוגשה תביעה נגד מדינה זרה, ולא הגישה המדינה הזרה כתב הגנה במועד, ייתן בית המשפט פסק דין נגדה בהעדר הגנה רק אם שוכנע כי למדינה הזרה אין חסינות מפני סמכות השיפוט שלו, לפי הוראות חוק זה"** (הדגשה של הח"מ).
11. היועץ המשפטי לממשלה יחזור ויבהיר, כפי שפורט בבקשה מטעמו, כי הוראת סעיף 14 לחוק חסינות מדינות זרות מבוססת על ההנחה, שאי הגשת כתב הגנה על ידי מדינה זרה אינה מקרה שיגרתי של העדר הגנה. החשש, שסעיף זה נועד ליתן לו מענה, היה כי המדינה הזרה הנתבעת, מסיבות שונות, לא תגיב כלל על הגשת כתב התביעה נגדה, אפילו במקרים בהם קמה לה טענה מוצדקת לחסינות, ואז יינתן באופן אוטומטי פסק דין בהעדר הגנה.
12. בענייננו, מהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 18.2.2020, עולה על פני הדברים, כי בית המשפט הנכבד לא דן בשאלת החסינות מיוזמתו ולא בחן אותה, וגם מטעם זה יש כדי להצדיק את ביטול הפסיקתא.

13. היועץ המשפטי לממשלה מבקש לחזור ולהפנות את בית המשפט הנכבד להחלטת בית משפט המחוזי בתל אביב בת"א 22065-11-17 ששו נ' **שגרירות הרפובליקה העממית של סין בישראל** (לא פורסם, 27.2.2020), במסגרתה התקבלה בקשת היועץ המשפטי לממשלה לביטול פסיקתא שניתנה במעמד צד אחד. בית המשפט התייחס בהחלטתו לסעיף 14 לחוק חסינות מדינות זרות ולעובדה כי במסגרת הפסיקתא לא נערך דיון בשאלת החסינות מפני סמכות שיפוט וקבע בהחלטתו כי: **"מדובר לטעמי בטענת הגנה כבדת משקל אשר מן הראוי לברר אותה לגופה במסגרת ההליך העיקרי. עצם העובדה שלא נערך בירור וליבון של טענה זו בטרם ניתנה הפסיקתא מיום 22.4.18, יכול הדבר להיחשב פגם המקים עילה לביטול פסק דין מחובת הצדק"** (ההחלטה צורפה כנספח ד' לבקשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה).

14. מכל הטעמים שפורטו בבקשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה ובתשובה זו, מתבקש בית המשפט הנכבד לעשות שימוש בסמכותו בהתאם לתקנה 201 לתקנות, ולהורות על ביטול הפסיקתא שניתנה במעמד צד אחד מיום 18.2.2020. עוד מתבקש בית המשפט הנכבד להורות לבא-כוח התובע להעביר למשרד החוץ יחד עם כתב התביעה הזמנה לדין כנדרש בהתאם לתקנה 18 וטופס 2 לתקנות. למען הסדר הטוב יובהר, כי בהתאם לסעיף 13(ג) לחוק חסינות מדינות זרות וכן בהתאם לתקנה 19 לתקנות סדר הדין האזרחי, על ממשלת ארצות הברית להגיש תגובתה לכתב התביעה תוך 60 ימים ממועד ההמצאה.

15. לסיום מבקש היועץ המשפטי לממשלה להבהיר, כי הבקשה שהוגשה מטעמו אינה חוסמת את דרכו של התובע לבירור תביעתו ולקבל פיצוי, אולם צריך שהדבר ייעשה באופן שיאפשר לנתבעת להציג את עמדתה לפני בית המשפט הנכבד, וזאת לאחר שכתב התביעה יומצא לנתבעת כדין.

משה וילינגר, עו"ד
פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

היום, י"ח אייר תש"ף, 12 מאי 2020